

ตารางที่ 11 รายงานเปรียบเทียบต้นทุนทางตรงตามศูนย์ต้นทุน แยกตามประเภทค่าใช้จ่ายและลักษณะของต้นทุน (คงที่/ผันแปร)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน่วยงานในสังกัดประกอบด้วย สำนักต่าง ๆ ตามโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยในส่วนกลางมี 12 สำนัก 12 ศูนย์ต้นทุน และมีสำนัก/ศูนย์ที่ตั้งขึ้นโดยไม่ได้ถูกกำหนดในโครงสร้างอีก 8 สำนัก ได้แก่ สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน หน่วยศึกษานิเทศก์ โดยทั้ง 8 สำนักจะใช้ศูนย์ต้นทุนเดียวกันกับสำนักที่แยกออกมา แต่จะใช้รหัสกิจกรรมย่อยเป็นตัวกำหนดว่าเป็นสำนักใดเพื่อมิให้ซ้ำซ้อน อาทิเช่น สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย มิใช่สำนักตามโครงสร้าง จะอยู่ภายใต้สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้รหัสศูนย์ต้นทุนเดียวกันคือ 2000400005 แต่จะแบ่งรหัสกิจกรรมย่อยของสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลายคือ 116 , สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ (สกบ.) ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน (ฉก.ชน.) หน่วยศึกษานิเทศก์ (ศน.) ซึ่งทั้ง 3 สำนักจะอยู่ภายใต้สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2000400012) แต่จะมีรหัสกิจกรรมย่อยที่จะเป็นตัวกำหนดเพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนเมื่อเกิดการใช้จ่ายเงินขึ้น ที่จะนำมาคำนวณต้นทุนต่อหน่วยกิจกรรมย่อยเช่นกัน

สำหรับหน่วยงานในภูมิภาคประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 183 แห่ง (183 ศูนย์ต้นทุน) , โรงเรียนภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 183 เขต (183 ศูนย์ต้นทุน) , สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 42 แห่ง (42 ศูนย์ต้นทุน) , โรงเรียนภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 42 แห่ง (42 ศูนย์ต้นทุน) , โรงเรียนการศึกษาพิเศษ 41 แห่ง (43 ศูนย์ต้นทุน), ศูนย์การศึกษาพิเศษ 76 แห่ง (77 ศูนย์ต้นทุน) , โรงเรียนราชประชานุเคราะห์/ศึกษาสงเคราะห์ 49 แห่ง (50 ศูนย์ต้นทุน) และโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา 153 แห่ง (153 ศูนย์ต้นทุน) รวมศูนย์ต้นทุนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งสิ้น 773 ศูนย์ต้นทุน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานที่ให้บริการทางการศึกษามีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยมีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุดในตน มีความรู้ และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสมเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นไป และการดำรงชีวิตในอนาคต โดยกำหนดกรอบแนวคิดว่าการศึกษจะต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาประเทศ ผลผลิตของการศึกษาจะต้องนำไปสู่การเตรียมประชาชนคนไทยในอนาคตที่มีความเป็นไทยมีความรู้ความสามารถมีศักยภาพเพียงพอที่จะก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางและกระจายโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมทั้งในเมืองและชนบท ดังนั้น ผลผลิตหลักของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคือนักเรียน โดยได้กำหนดศูนย์ต้นทุนหลักจะเป็นสถานศึกษาที่ให้บริการนักเรียนโดยตรงเป็นศูนย์ต้นทุนหลักซึ่งมี 584 ศูนย์ต้นทุน สำหรับหน่วยงานที่ปฏิบัติงานที่สำนักงานได้แก่ สำนักต่าง ๆ ในส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จะเป็นหน่วยที่สนับสนุนสถานศึกษาให้จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะกำหนดให้เป็นศูนย์ต้นทุนสนับสนุน ซึ่งมี 237 ศูนย์ต้นทุน โดยค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเป็นค่าใช้จ่ายที่สามารถระบุผู้ใช้งานได้โดยตรง และเป็นต้นทุนคงที่ ส่วนต้นทุนผันแปร

ที่มีการเปลี่ยนแปลงตามปริมาณของกิจกรรมหรือผลผลิตจะมีเพียงเงินอุดหนุนที่จัดให้แก่นักเรียนแต่ละระดับในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงตามจำนวนนักเรียนและมีการเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายรายหัวตามภาวะเศรษฐกิจ สำหรับค่าใช้จ่ายด้านการฝึกอบรมจะมีการเปลี่ยนแปลงตามกิจกรรมของแต่ละสำนักที่รับผิดชอบการบริหารจัดการให้ทุกหน่วยงานในสังกัดได้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ศูนย์ต้นทุนหลัก ประกอบด้วย โรงเรียนภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 183 เขต (183 ศูนย์ต้นทุน) , โรงเรียนภายในสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา 42 แห่ง (42 ศูนย์ต้นทุน) , โรงเรียนการศึกษาพิเศษ 41 แห่ง (43 ศูนย์ต้นทุน) , ศูนย์การศึกษาพิเศษ 76 แห่ง (77 ศูนย์ต้นทุน) , โรงเรียนราชประชานุเคราะห์/ศึกษาสงเคราะห์ 49 แห่ง (50 ศูนย์ต้นทุน) และโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา 157 แห่ง (157 ศูนย์ต้นทุน)

ศูนย์ต้นทุนสนับสนุน ประกอบด้วย 20 สำนักในส่วนกลาง (สำนักตามโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการ 12 สำนัก และสำนัก/ศูนย์ที่ตั้งขึ้นเพื่อการบริหารจัดการตามภารกิจและนโยบาย 8 หน่วยงาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 183 เขต และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา 42 เขต

จากตารางการเปรียบเทียบต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรปีงบประมาณ 2561 และปีงบประมาณ 2562 ในภาพรวม พบว่า ต้นทุนคงที่ปีงบประมาณ 2562 ลดลงจากปีงบประมาณ 2561 จำนวน 5,411,436,006.72 บาท (ปีงบประมาณ 2562 ต้นทุนคงที่ จำนวน 258,089,013,572.31 บาท ปีงบประมาณ 2561 ต้นทุนคงที่ จำนวน 263,500,449,579.03 บาท) คิดเป็นลดลงร้อยละ 2.05 ส่วนต้นทุนผันแปรปีงบประมาณ 2562 ลดลงจากปีงบประมาณ 2561 จำนวน 1,544,410,897.15 บาท (ปีงบประมาณ 2562 ต้นทุนผันแปร จำนวน 38,252,783,586.01 บาท ปีงบประมาณ 2561 ต้นทุนผันแปร จำนวน 39,797,194,483.16 บาท) คิดเป็นลดลงร้อยละ 3.88 โดยได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุการลดลงของต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปรของศูนย์ต้นทุนหลักและศูนย์ต้นทุนสนับสนุน ดังนี้

วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายภาพรวมของศูนย์ต้นทุนคงที่ และศูนย์ต้นทุนสนับสนุน

ต้นทุนคงที่ : เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปีงบประมาณ 2562 กับปีงบประมาณ 2561 พบว่า ต้นทุนคงที่ของศูนย์ต้นทุนหลัก ปีงบประมาณ 2562 ลดลงจากปีงบประมาณ 2561 จำนวน 4,273,539,741.36 บาท (ปีงบประมาณ 2562 จำนวน 238,817,515,400.73 บาท ปีงบประมาณ 2561 จำนวน 243,091,055,142.09 บาท) คิดเป็นลดลงร้อยละ 1.76 โดยงบประมาณส่วนใหญ่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะจัดสรรให้แก่สถานศึกษาที่มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้นักเรียน ซึ่งเป็นผลผลิตหลักของหน่วยงาน ได้มีการพัฒนาให้นักเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงเสมอภาค และมีคุณภาพตามศักยภาพอย่างเท่าเทียมกัน และเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้มาตรฐาน ทัดเทียมอารยประเทศ และเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายได้ดังนี้

ค่าใช้จ่ายบุคลากร : ในภาพรวมปีงบประมาณ 2562 ลดลงกว่าปีงบประมาณ 2561 จำนวน 5,089,142,493.94 บาท (ปีงบประมาณ 2562 จำนวน 232,462,327,182.66 บาท ปีงบประมาณ 2561 จำนวน 237,551,469,676.60 บาท) คิดเป็นลดลงร้อยละ 2.14 เนื่องจากมีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะและค่าตอบแทนรายเดือนก่อนปีงบประมาณ 2561 ซึ่งตกค้างไม่ได้เบิกจ่าย จึงนำมาเบิกจ่ายในปีงบประมาณ 2561 จึงส่งผลให้ค่าใช้จ่ายบุคลากรในปีงบประมาณ 2561 สูงกว่าปีงบประมาณ 2562

ค่าตอบแทน ใช้สอย วัสดุ และค่าสาธารณูปโภค : ในภาพรวมของศูนย์ต้นทุนหลักและศูนย์ต้นทุนสนับสนุน ค่าตอบแทน ใช้สอย วัสดุ และค่าสาธารณูปโภค ปีงบประมาณ 2562 มีการใช้จ่ายลดลงกว่าปีงบประมาณ 2561 จำนวน 233,323,065.85 บาท คิดเป็นลดลงร้อยละ 1.26 (ปีงบประมาณ 2562 จำนวน 18,299,834,825.89 บาทปีงบประมาณ 2561 จำนวน 18,533,157,891.74 บาท) ซึ่งค่าใช้จ่ายที่ลดลงจะเป็นของศูนย์ต้นทุนสนับสนุน คิดเป็นลดลงร้อยละ 12.39 ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและสำนักในส่วนกลาง จำนวน 12 สำนัก

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย : ในภาพรวมปีงบประมาณ 2562 ลดลงกว่าปีงบประมาณ 2561 จำนวน 88,970,446.93 บาท คิดเป็นลดลงร้อยละ 1.20 (ปีงบประมาณ 2562 จำนวน 7,326,851,563.76 บาท ปีงบประมาณ 2561 จำนวน 7,415,822,010.69 บาท) สาเหตุที่ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายลดลงเกิดจากการได้มาซึ่งครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง ซึ่งเป็นทรัพย์สินของส่วนราชการที่มีการจัดซื้อจัดจ้างลดลง

ค่าใช้จ่ายเดินทาง : ในภาพรวมของศูนย์ต้นทุนหลักและศูนย์ต้นทุนสนับสนุน ปีงบประมาณ 2562 ลดลงกว่าปีงบประมาณ 2561 จำนวน 427,080,431.62 บาท คิดเป็นลดลงร้อยละ 34.94 (ปีงบประมาณ 2562 จำนวน 795,273,797.16 บาท ปีงบประมาณ 2561 จำนวน 1,222,354,228.78) ค่าใช้จ่ายเดินทางที่ลดลงเป็นทั้งของศูนย์ต้นทุนหลักและต้นทุนสนับสนุน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายของโรงเรียนประเภทต่าง ๆ ทั้งโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนการศึกษาพิเศษ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และสำนักในส่วนกลาง จำนวน 12 สำนัก

ค่าใช้จ่ายอื่น : ในภาพรวมปีงบประมาณ 2562 เพิ่มขึ้นจากปี 2561 จำนวน 43,154,729.29 บาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.54 (ปีงบประมาณ 2562 จำนวน 992,890,471.41 บาท ปีงบประมาณ 2561 จำนวน 949,735,742.12 บาท) ซึ่งค่าใช้จ่ายอื่น เป็นค่าใช้จ่ายประเภท ค่าใช้จ่ายสวัสดิการสังคม ค่าจำหน่ายจากการขายสินทรัพย์ และอื่น ๆ

ต้นทุนผันแปร : ในภาพรวมต้นทุนผันแปรของศูนย์ต้นทุนหลักปีงบประมาณ 2562 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2561 จำนวน 462,604,640.33 บาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.63 (ปีงบประมาณ 2562 จำนวน 28,859,920,936.56 บาท ปีงบประมาณ 2561 จำนวน 28,397,316,296.23 บาท) ส่วนต้นทุนผันแปรของศูนย์ต้นทุนสนับสนุนปี 2562 ลดลงจากปีงบประมาณ 2561 จำนวน 2,007,015,537.48 บาท คิดเป็นลดลงร้อยละ 17.61 (ปีงบประมาณ 2562 จำนวน 9,392,862,649.45 บาท ปีงบประมาณ 2561 จำนวน 11,399,878,186.93 บาท)

ต้นทุนผันแปรของศูนย์ต้นทุนสนับสนุน มีการใช้จ่ายเงินอุดหนุนของ ปีงบประมาณ 2562 เพิ่มขึ้นจาก ปีงบประมาณ 2561 จำนวน 131,741,906.66 บาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.38 โดยส่วนใหญ่นำไปใช้จ่าย เป็นทุนการศึกษาเพื่อให้รับการศึกษาสูงขึ้น ได้แก่ ทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ทุนการศึกษาโครงการ สานฝันการกีฬาสู่ระบบการศึกษาจังหวัดชายแดนใต้ ทุนการศึกษาสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาใน จังหวัดชายแดนภาคใต้

ค่าใช้จ่ายด้านฝึกอบรม : ศูนย์ต้นทุนสนับสนุนมีค่าใช้จ่ายด้านฝึกอบรม ปีงบประมาณ 2562 ลดลงกว่า ปีงบประมาณ 2561 จำนวน 230,457,500.41 บาท คิดเป็นลดลงร้อยละ 14.57 (ปีงบประมาณ 2562 จำนวน 1,351,636,805.34 บาทปีงบประมาณ 2561 จำนวน 1,582,094,305.75 บาท) ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากค่าใช้จ่ายด้านฝึกอบรมของศูนย์ต้นทุนสนับสนุนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 225 เขต และของ สำนักต่าง ๆ ในส่วนกลาง ซึ่งยังมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาบุคลากรให้ได้รับความรู้ เพื่อนำมาพัฒนางาน พัฒนาคณะ ให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ